Scenariu didactic
Didactica infuzării

Adaptare pe baza scenariului didactic dezvoltat în cadrul cursului de formare „Educație media digitală pentru profesorii de gimnaziu și de liceu”, desfășurat de Centrul pentru Jurnalism Independent în Programul de Educație Media

Titlu activitate: ***Elaborarea textului argumentativ (II). Biasuri cognitive***
Autor: Simona Konradi, profesoară de limba și literatura română
Editor: Maria Epatov, formatoare în cadrul Programului de Educație Media și profesoară de limba și literatura română
Durată: 50 de minute

Concepte cheie din domeniul educației media: tehnici de persuasiune, biasuri cognitive, influențare, decizie

Concepte cheie din domeniul disciplinei: text argumentativ, tipar textual, puncte de vedere, argumentare

Tipul activității: infuzare, consolidare (tehnici de persuasiune)

Competențe specifice:
1.4. Participarea activă la dezbateri simple, formulând puncte de vedere și/sau continuând ideile celorlalți, exprimând un punct de vedere față de opiniile expuse de interlocutor(i)
2.3. Argumentarea punctelor de vedere pe marginea a două sau mai multe texte de diverse tipuri, având în vedere posibilitatea unor interpretări multiple
3.1. Redactarea unui text complex, în care să își exprime puncte de vedere argumentate, pe diverse teme sau cu referire la diverse texte citite

Obiective de învățare
La finalul activității, elevi vor ști/putea:
- formuleze puncte de vedere în funcție de contextul comunicat;
- susțină punctele de vedere folosind argumente;
- identifice biasuri cognitive;
- conștientizeze efectele biasurilor cognitive într-un demers argumentativ.

Recomandat pentru clasa a VIII-a

Recomandare pentru implementare: după ce elevii sunt familiarizați cu tehnicile de persuasiune

Relevant pentru: dezvoltarea gândirii critice, recunaoșterea formelor de manipulare prin identificarea tehnicilor de persuasiune și a biasurilor cognitive

© Centrul pentru Jurnalism Independent, 2026

Temă: Biasuri cognitive și elemente de argumentație

Descrierea activității

Evocare (5 minute)

În orele precedente, elevii au aflat despre tehnicile de persuasiune, au învățat să le identifice și să le folosească, în mod constructiv, în elaborarea de argumente. Pentru a facilita demersul instructiv, profesorul adresează clasei următoarele întrebări (pot fi formulate într-un document Google pe care să îl completeze elevii):

1. Vă inspiră încredere oamenii care per pricepuți la ceea ce fac? De exemplu, un bărbat îmbrăcat în halat alb care îți explică beneficiile pastei de dinți X?
2. Urmăriți influenceri? De ce da/ de ce nu?
3. Cum alegeți un produs? Contează cine îl prezintă?
4. Vă impresionează poveștile emoționante care prezintă nenorociri, catastrofe?

Realizarea sensului (35 de minute)

Pasul 1: Elevii urmăresc videoul CJI de prezentare a conceptului de bias cognitiv, disponibil la: https://www.youtube.com/watch?v=jh5FQB6E4wA&t=2s&pp=ygURYmlhcyBjb2duaXRpdiBjamk%3D
Apoi completează, pe caiete, tipurile de bias cognitiv enunțate (sau și alte biasuri care le vin în minte) în materialul video (activitatea 1 - https://educatiemedia.cji.ro/2023/11/21/biasurile-tip-sheet/).

Pasul 2: Având ca punct de plecare fragmentul studiat din opera literară „Take, Ianke și Cadâr" de Victor Ion Popa, profesorul le propune elevilor un exercițiu de imaginație în care, la o întâlnire cu Ianke, să facă ei ce nu a reușit Cadâr: să-l determine pe acesta să-și schimbe decizia și s-o lase pe Ana să se căsătorească cu Ionel, fiul lui Take – concretizat într-o activitate pe echipe, în cadrul căreia fiecare echipă va elabora un text argumentativ utilizând tehnici de persuasiune și va identifica ce biasuri cognitive pot fi declanșate (Anexa 1 – elaborarea textului argumentativ). Elevii pot fi încurajați să depășească granițele textului, să aducă personajele în zilele noastre etc.

Pasul 3: Evaluarea sarcinilor de lucru rezolvate, conform grilei de evaluare (Anexa 2).

Reflecție (10 minute):

Elevii trebuie să aleagă un bias cognitiv din cele însușite la lecție, pe care să îl ilustreze/să-l exemplifice cât mai creativ.

Temă pentru acasă: Elevii trebuie să urmărească un videoclip pe Tik Tok sau un reel pe Instagram și să identifice un bias cognitiv care poate influența receptarea conținutului media, apoi să explice cum și de ce funcționează acesta.

© Centrul pentru Jurnalism Independent, 2026

Anexa 1

Structura textului argumentativ

- ✓ Ipoteza/teza/premisa este o problemă pusă în discuție, care deschide, în egală măsură, două posibilități de argumentare: pro și contra. Ipoteza este urmată de poziționarea celui care argumentează, prin formularea opiniei/punctului de vedere referitoare la problema pusă în discuție.

- ✓ Argumentele sunt idei care susțin punctul de vedere. Argumentele pot fi raționale (fapte, dovezi, exemple) sau emoționale (întâmplări trăite de cel care argumentează) și sunt explicate, pe rând și însoțite de exemple. În textul argumentativ există cuvinte/grupuri de cuvinte care ierarhizează argumentele : mai întâi, apoi, în primul rând…, în al doilea rând…, pe de -o parte… pe de altă parte, în plus, mai mult, de asemenea, în concluzie, prin urmare, așadar . Legătura dintre idei se realizează prin conectori specifici, precum: pentru că, deoarece, având în vedere, spre deosebire de.

- ✓ Concluzia este enunț sintetic prin care este întărită ipoteza, prin reluarea, în mod nuanțat, a opiniei celui care argumentează.

© Centrul pentru Jurnalism Independent, 2026

Anexa 2

Grilă de evaluare a textului argumentativ

Pune o bifă în caseta care se potrivește cel mai bine evaluării tale.

Descriptor	Nivel maxim	Nivel mediu	Nivel minim
Ipoteza	Ipoteza este formulată în acord cu problema pusă în discuție și se regăsesc cuvinte sau reformulări ale problemei propuse.	Ipoteza este formulată în acord cu problema pusă în discuție, fără a relua cuvintele sau formulările problemei propuse.	Din formularea ipotezei nu reiese explicit problema pusă în discuție, enunțul fiind mai apropiat de exprimarea unei opinii generale.
Argumentele	Ipoteza este susținută cu cel puțin două argumente. Fiecare argument este explicat în legătură cu subiectul și este însoțit de un exemplu relevant.	Ipoteza este susținută cu un argument explicat și exemplificat sau cu două argumente fără explicații sau exemple relevante.	Ipoteza este suținută cu un singur argument, fără explicații și fără exemple.
Concluzia	Concluzia este un enunț sintetic prin care este întărită ipoteza, reluând într-o formă nuanțată opinia celui care argumentează.	Concluzia este un enunț mai amplu, cu tendințe de a explica sau exemplifica.	Concluzia este formulată schematic, în termeni generali, fără a relua opinia celui care argumentează, dar având legătură cu ideile susținute.
	Sunt folosite formulări care arată ierarhizarea argumentelor și conectori logici specifici care fac legătura între idei.	Sunt folosite formulări de introducere a argumentelor, dar fără conectori logici clari.	Argumentele sunt introduse fără formulări specifice și lipsesc conectorii logici.
	În formularea și dezvoltarea argumentelor sunt folosite tehnici de persuasiune și sunt activate biasuri cognitive care amplifică puterea de convingere.	În formularea și dezvoltarea unuia dintre argumente sunt folosite tehnici de persuasiune și este identificat cel puțin un bias cognitiv.	Nu sunt utilizate tehnici de persuasiune și nu sunt identificate nici biasuri cognitive.

© Centrul pentru Jurnalism Independent, 2026

Acest material a fost creat în cadrul Programului de Educație Media, dezvoltat de Centrul pentru Jurnalism Independent în parteneriat strategic cu Romanian-American Foundation (RAF). Materialul beneficiază de o co-finanțare de la Uniunea Europeană prin proiectul BROD (Bulgarian-Romanian Observatory of Digital Media), sub numărul de contract: 101226153. Materialul a fost realizat cu sprijinul financiar al Fondation Botnar prin proiectul „Educație media digitală pentru tinerii din România".

Materialul reflectă numai opiniile autorilor, iar RAF, Comisia Europeană și Fondation Botnar nu pot fi trase la răspundere pentru nicio utilizare care ar putea fi făcută din informațiile conținute în acesta.

Proiectul „Educație media digitală pentru tinerii din România", finanțat de Fondation Botnar, este coordonat de Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI) și implementat în parteneriat cu Ashoka România, E-Civis, EDUMI, Funky Citizens și Grupul PONT.

© Centrul pentru Jurnalism Independent, 2026